

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2018/43
Karar Sayısı : 2018/49
Karar Tarihi : 31/5/2018
R.G. Tarih – Sayı : 29/6/2018 - 30463

İPTAL DAVASINI AÇAN: Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Engin ALTAY, Özgür ÖZEL, Engin ÖZKOÇ ile birlikte 123 milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU: 1/2/2018 tarihli ve 7077 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un;

A. Yok hükmünde olduğunun, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 6., 7., 11. ve 121. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek tespiti,

B. Yok hükmünde olduğunun kabul edilmemesi hâlinde şekil bakımından Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle iptaline,

karar verilmesi talebidir.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKÜMLERİ

İptali talep edilen 7077 sayılı Kanun şöyledir:

“OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA BAZI DÜZENLEMELER YAPILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN DEĞİŞTİRİLEREK KABUL EDİLMESİNE DAİR KANUN

Kanun No. 7077

Kabul Tarihi: 1/2/2018

BİRİNCİ BÖLÜM

Yargı ile İlgili Düzenlemeler

MADDE 1- 6/1/1982 tarihli ve 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanuna 3/H maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 3/I maddesi eklenmiştir.

“Soruşturma ve kovuşturma usulü:

MADDE 3/I- Bölge idare mahkemelerinde görev yapan başkan, daire başkanı ve üyelerin görevden doğan veya görev sırasında işlenen suçları ve şahsi suçlarıyla ilgili soruşturma ve kovuşturmalar, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 47 nci maddesi hükümleri uyarınca yürütülür. Ancak, anılan maddede yer alan en

yakın bölge adliye mahkemesi ibaresinden, görev yapılan bölge idare mahkemesinin bulunduğu ilin bağlı olduğu bölge adliye mahkemesi anlaşılır.”

MADDE 2- 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 47 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Soruşturma aşamasında hâkim kararı gerektiren işlemlere dair Cumhuriyet başsavcılığının talepleri ile kovuşturmaya yer olmadığına dair kararlara yapılan itirazlar hakkında, soruşturma konusu suçların en ağırına bakmakla görevli bölge adliye mahkemesi ceza dairesini numara itibarıyla izleyen ceza dairesi başkanı tarafından karar verilir. Suçun son numaralı ceza dairesinin görevine girmesi halinde talebi inceleme yetkisi birinci ceza dairesi başkanına aittir. Hâkim kararı gerektiren işlemlerde başkanın verdiği kararlara karşı yapılan itirazı, numara itibarıyla izleyen ceza dairesi başkanı inceler. Son numaralı daire başkanının kararı, birinci ceza dairesi başkanı tarafından incelenir.

Bölge adliye mahkemesi Cumhuriyet savcıları ile ceza dairelerinin idarî yaptırım kararı verme yetkisi bakımından 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 22 ila 31 inci maddeleri uygulanır. Cumhuriyet savcısının verdiği idarî yaptırım kararlarına karşı bölge adliye mahkemesi ceza dairesine başvurulabilir.”

MADDE 3- 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununa 27 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 27/A maddesi eklenmiştir.

“Yabancı ülke adli veya idarî makamlarınca verilen boşanma kararlarının nüfus kütüğüne tescili

MADDE 27/A- (1) *Yabancı ülke adli veya idarî makamlarınca boşanmaya, evliliğin butlanına, iptaline veya mevcut olup olmadığının tespitine ilişkin olarak verilen kararlar; bizzat veya vekilleri aracılığıyla tarafların birlikte başvurusu, verildiği devlet kanunlarına göre konusunda yetkili adli veya idarî makam tarafından verilmiş ve usulen kesinleşmiş olması ve Türk kamu düzenine açıkça aykırı bulunmaması şartlarıyla nüfus kütüğüne tescil edilir.*

(2) Nüfus kütüğüne yapılacak tescil işlemleri, yurt dışında kararın verildiği ülkedeki dış temsilcilikler, yurt içinde ise Bakanlık tarafından belirlenen nüfus müdürlükleri tarafından yapılır.

(3) Bu maddede sayılan şartlar yerine getirilmediği gerekçesiyle tescil talebi reddedilen kararların Türkiye’de tanınması, 27/11/2007 tarihli ve 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun uyarınca yapılır.

(4) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 4- 11/12/2010 tarihli ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 38 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “Kurula” ibaresi “Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkra aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Başsavcılık tarafından yerine getirilecek müteakip iş ve işlemlerde 4/2/1983 tarihli ve 2797 sayılı Yargıtay Kanununun 46 ncı maddesinin altıncı fıkrası hükümleri uygulanır. İddianame hazırlanması hâlinde kovuşturma, görevle ilgili suçlarda Yüce Divan sıfatıyla Anayasa Mahkemesince, kişisel suçlarda Yargıtay ilgili ceza dairesince yapılır.”

MADDE 5- 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Göçmen kaçakçılığı suçunda kullanılan araca elkoyma

EK MADDE 1- (1) Göçmen kaçakçılığı suçunun işlenmesinde kullanılan araçlara, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 128 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmüne göre elkonulur.

(2) Birinci fıkraya göre elkonulan aracın;

a) Soruşturma ve kovuşturma devam ederken aynı suçun işlenmesinde tekrar kullanılması,

b) Türkiye’de sicile kayıtlı olmaması,

c) Toplam yolcu sayısına göre önemli sayıda göçmen taşınırken ele geçirilmesi,

ç) Suçun işlenmesini kolaylaştıracak özel tertibatının bulunması,

hallerinden birinin varlığı durumunda, elkonulan araç sahibine iade edilmez. Bu durumda sahibinin, aracın değeri kadar teminatı elkoyma tarihinden itibaren otuz gün içinde Maliye Bakanlığına teslim etmesi halinde, araç sahibine iade edilir. Aksi takdirde, Maliye Bakanlığı tarafından soruşturma ve kovuşturma sonucu beklenmeksizin derhal tasfiye olunur. Tasfiyenin satış suretiyle gerçekleşmesi halinde, satıştan elde edilen gelirden aracın muhafaza edilmesi ve satışı için gerekli olan bütün masraflar karşılandıktan sonra kalan miktar, kovuşturma sonucuna göre işlem yapılmak üzere emanet hesabına alınır.

(3) İkinci fıkra hükmünün uygulanmasındaki değerden, kara araçlarında kasko değeri; deniz araçlarında tekne ve makine sigortasına esas teşkil eden değer; sigortasız araçlar ile hava ve demiryolu araçlarında ise piyasa değeri anlaşılır.”

İKİNCİ BÖLÜM

Milli Savunma ile İlgili Düzenlemeler

MADDE 6- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 35 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 7- 926 sayılı Kanunun 82 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Fakülte, yüksek okul veya meslek yüksek okulu mezunu olup da astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitimine tâbi tutulandan başarılı olanlar astsubaylığa nasıp onayı tarihinden geçerli olarak astsubay çavuşluğa nasbedilirler. Bu personelin

astsubaylık nasıpları hangi tarihte olursa olsun, kademe ilerlemesi veya üst rütbeye yükselmelerine esas olacak nasıpları için onay takvim yılının 30 Ağustos tarihi esas alınır ve kademe ilerlemesi veya üst rütbeye yükselmelerinde 79 uncu ve 80 inci madde hükümlerine göre işlem yapılır. Nasıp düzeltilmesinden ötürü maaş veya maaş farkı ödenmez ve diğer özlük hakları verilmez. Astsubay meslek yüksek okullarını başarıyla bitirenler ise o yılın 30 Ağustos tarihinde astsubay çavuşluğa nasbedilirler. Bunlardan;

a) Astsubay meslek yüksek okullarını bitirip de astsubay çavuş nasbedilmeden önce astsubaylar hakkında açığa alınmayı gerektiren bir suçtan haklarında kamu davası açılanlar veya herhangi bir suçtan tutuklanan ya da gözaltına alınanların astsubay çavuşluğa nasıpları yapılmaz. Bunlardan öğrencilik hukukunun kaybedilmesine sebep olacak şekilde mahkûm olanlarla okul yüksek disiplin kurulunca okulla ilişkisinin kesilmesine karar verilenler hariç olmak üzere haklarında kovuşturmayaya yer olmadığına, ceza verilmesine yer olmadığına, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına, beraate veya kamu davasının her ne sebeple olursa olsun ortadan kaldırılmasına karar verilenlerle gözaltına alınanlardan başka bir işlem yapılmaksızın serbest bırakılanlar astsubay çavuşluğa nasbedilir ve nasıpları emsalleri tarihine götürülür.

b) Kazai, idari veya sıhhi zorunluluklar nedeniyle astsubay meslek yüksek okullarını 30 Ağustostan sonra bitirenler, bitirdikleri ayın sonundan geçerli olarak astsubay çavuşluğa nasbedilirler. Bunların nasıpları emsalleri tarihine götürülür.”

MADDE 8- 926 sayılı Kanunun ek geçici 92 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “Kuvvet Komutanının teklifi ve Millî Savunma Bakanının onayı ile” ibaresinden sonra gelmek üzere “31/12/2020 tarihine kadar” ibaresi eklenmiş ve aynı fıkra da yer alan “pilot subayların” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 9- 31/7/1970 tarihli ve 1325 sayılı Millî Savunma Bakanlığı Görev ve Teşkilâtı Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“d) Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarında görev alacak personelin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması hizmetlerini Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü aracılığıyla,”

MADDE 10- 1325 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Bakanlık, kanunla yerine getirmekle yükümlü olduğu hizmetleri; tüzük, yönetmelik, tebliğ, genelge ve diğer idari metinlerle düzenlemekle görevli ve yetkilidir.

Bakan, Müsteşar ve her kademedeki Bakanlık ve kuruluş yöneticileri, gerektiğinde sınırlarını yazılı olarak açıkça belirlemek şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilir. Ancak yetki devri, yetki devreden amirin sorumluluğunu kaldırmaz.”

MADDE 11- 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 23 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(7) 10/11/1988 tarihli ve 3497 sayılı Kara Sınırlarının Korunması ve Güvenliği Hakkında Kanun uyarınca görev verilen Kara Kuvvetleri Komutanlığı hudut birlikleri (desteğine/emrine verilen unsurlar dahil) personeli ile yardım talep edilmesi halinde

kaçakçılıkla mücadele görevi verilen Deniz Kuvvetleri Komutanlığı personeline de bu maddede düzenlenen usul ve esaslara göre ikramiye ödenir.”

MADDE 12- 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“h) Terör örgütleriyle ilişkisi olmak: Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak, bu örgütlere yardım etmek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmak ya da kullandırmak, bu örgütlerin propagandasını yapmaktır.”

MADDE 13- 22/1/2015 tarihli ve 6586 sayılı Millî Mayın Faaliyet Merkezi Kurulmasına İlişkin Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bunlara ödenecek ücretin net tutarı, birinci dereceli Millî Savunma Uzmanına ödenen aylık net tutarının yıllık ortalamasının %150’sini aşmamak üzere Bakan tarafından tespit edilir.”

MADDE 14- 9/11/2016 tarihli ve 6756 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Milli Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) Astsubay meslek yüksekokulları ile yabancı diller ve savunma ile ilgili diğer yüksekokullardan,”

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İç Güvenlik ile İlgili Düzenlemeler

MADDE 15- 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11 inci maddesinin (D) fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Jandarma Genel Komutanlığının veya” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 16- 18/12/1981 tarihli ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı birliklerinin bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla konuşlu bulunduğu hizmet binaları, karakollar ve benzeri yerler için, kendiliğinden özel güvenlik bölgesi oluşmuş sayılır. Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı birliklerinin yeni konuşlanacakları aynı neviden yerler bakımından konuşlanma tarihinden itibaren kendiliğinden özel güvenlik bölgeleri oluşmuş sayılır. Bu fıkra çerçevesinde oluşturulan özel güvenlik bölgelerinin sınırları İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenir. Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı birliklerinin konuşlu bulundukları yerlerin özel güvenlik bölgesi olması lüzumlu görülüyorsa İçişleri Bakanlığı tarafından buna ilişkin ayrıca bir karar alınır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 17- 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 12- Sahil Güvenlik Komutanlığının halihazırda devam eden yabancı ülkeler ile eğitim ve işbirliği faaliyetleri, askeri eğitim işbirliği anlaşmaları ve protokollerinde belirtilen esaslara göre İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülür.”

MADDE 18- 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun 19 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bütçe kanunları ve diğer kanunlarla Milli Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetlerine tanınan gümrük, her türlü vergi, resim, harç ve ardiye ücretlerine ilişkin muafiyet ve istisna hükümleri Jandarma Genel Komutanlığı hakkında da uygulanır.”

MADDE 19- 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 27 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının birliklerince talep edilen içme ve kullanma sularına ilişkin analizler ilgili mevzuatına göre Sağlık Bakanlığına bağlı laboratuvarlarda ücretsiz olarak yapılır.”

MADDE 20- 5996 sayılı Kanunun 45 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Bakanlık tarafından üçüncü fıkra uyarınca yürütülen gıda denetim ve kontrol hizmetleri, satın alma amaçlı yapılan denetim ve kontrol hizmetlerini kapsamaz. Üçüncü fıkra uyarınca yapılan resmi denetim ve kontrollerde herhangi bir uygunsuzluk tespit edilmesi halinde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ilgili birimleri ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına bu Kanunun yaptırımlarla ilgili hükümleri uygulanmaz. Tespit edilen uygunsuzluklarla ilgili gerekli önlemler, ilgili Komutanlık tarafından alınır. Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı ile bunların bağlarına 30 uncu madde hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 21- 18/10/2016 tarihli ve 6749 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “edilir” ibaresi “edilebilir” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 22- Ekli (1) sayılı cetvelde yer alan kadrolar ihdas edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğüne ait bölümüne eklenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sosyal Güvenlik ile İlgili Düzenlemeler

MADDE 23- 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununun 74 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, aynı maddenin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddenin beşinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Güvenlik korucularından 55 yaşını dolduranların görevleriyle ilişkileri kesilir.”

“Güvenlik korucusu olarak görevlendirilenler hakkında 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu ile 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 24- 442 sayılı Kanunun ek 16 ncı ve ek 17 nci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 25- 442 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce güvenlik koruculuğu görevi sona ermiş olanlardan mülga ek 16 ncı veya mülga ek 17 nci madde hükümleri kapsamında aylık bağlanmasına, tazminat veya ölüm yardımı ödenmesine hak kazananlar hakkında anılan mülga madde hükümlerinin uygulanmasına devam olunur. Ayrıca, mülga ek 16 ncı madde kapsamında aylık bağlanmasına hak kazanan güvenlik korucularının vefatı halinde, 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre hak sahiplerine, müracaat tarihini takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır ve geçmişe dönük herhangi bir ödeme yapılmaz.”

MADDE 26- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun ek 79 uncu maddesinin altıncı fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkra aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ödemeler, her eğitim-öğretim yılında bir kez olmak üzere, ilgili eğitim-öğretim yılının Eylül ayında geçerli olan memur aylık katsayısı ve aynı eğitim-öğretim yılındaki öğrenim seviyesine göre hesaplanarak 1 Eylül-31 Aralık tarihleri arasında toptan yapılır. Öğrenim durumu ve seviyeleri tespit edilemeyenlere ise ilgili eğitim-öğretim yılı içinde talepleri üzerine eğitim ve öğretim yardımları ödenir.”

“Birinci fıkra kapsamında aylık almakta olanlar da aynı usul ve esaslar çerçevesinde bu yardımdan yararlandırılır.”

MADDE 27- 5434 sayılı Kanunun ek 81 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Türk Silahlı Kuvvetlerine” ibaresi “Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 28- 29/8/1977 tarihli ve 2108 sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasının 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasına “il özel idare” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 29- 2108 sayılı Yasanın 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “4 üncü maddesi kapsamında sigortalı” ibaresi “4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında sigortalı” şeklinde, “aylık ve gelir” ibaresi “aylık” şeklinde ve aynı maddenin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Birinci fıkra kapsamında bulunanların prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanacak sosyal güvenlik primleri, il özel idareleri veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları tarafından doğrudan Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenir. Sosyal güvenlik primlerinin karşılığı her yıl İçişleri Bakanlığı bütçesine konulur ve yılı içinde söz konusu bütçeden il özel idare ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları bütçelerine aktarılır.”

MADDE 30- 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 30 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına (j) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“k) 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununun 74 üncü maddesine göre görevlendirilen güvenlik korucuları,”

MADDE 31- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “(d) ve (e)” ibaresi “(d), (e) ve (f)” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 32- 5510 sayılı Kanunun 35 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “üçüncü fıkrasının (d) ve (e)” ibaresi “dördüncü fıkrasının (d), (e) ve (f)” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 33- 5510 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan tablonun (13) numaralı sırasına “Türk Silâhlı Kuvvetlerinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Jandarma Genel Komutanlığında ve Sahil Güvenlik Komutanlığında” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 34- 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin sekizinci fıkrasının (f) bendinde yer alan “Türk Silâhlı Kuvvetlerinin” ibaresi “Türk Silâhlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensuplarının” şeklinde, aynı maddenin onikinci fıkrasında yer alan “Türk Silâhlı Kuvvetleri mensupları” ibaresi “Türk Silâhlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensupları” şeklinde ve “Millî Savunma Bakanının” ibaresi “İlgisine göre İçişleri Bakanının veya Millî Savunma Bakanının” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 35- 5510 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendinde yer alan “Türk Silâhlı Kuvvetlerinde” ibaresi “Türk Silâhlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 36- 5510 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin birinci fıkrasına “diğer sigortalılık durumu” ibaresinden sonra gelmek üzere “, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında muhtar sigortalılığı ile aynı maddenin birinci fıkrasının (b) bendindeki diğer sigortalılık statülerine aynı anda tabi olacak şekilde çalışılması durumunda muhtar sigortalılığı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 37- 5510 sayılı Kanunun 57 nci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “Türk Silâhlı Kuvvetleri” ibaresi “Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 38- 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (9) numaralı alt bendinde yer alan “74 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre görevlendirilen kişiler ile aynı Kanunun” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 39- 5510 sayılı Kanunun 69 uncu maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan “(d) ve (e)” ibaresi “(d), (e) ve (f)” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 40- 5510 sayılı Kanunun 70 inci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “(1), (3) ve (9)” ibaresi “(1) ve (3)” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 41- 5510 sayılı Kanunun 80 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“d) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki muhtar sigortalılarının aylık prime esas kazançları, günlük prime esas kazanç alt sınırının otuz katıdır.”

MADDE 42- 5510 sayılı Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendine “İsteğe bağlı sigortalılar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve muhtar sigortalılar” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 43- 5510 sayılı Kanunun 87 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“b) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendindeki muhtar sigortalılar hariç bu bent kapsamında sigortalı olanlar, isteğe bağlı sigortalı olanlar ve 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (d) ve (g) bentlerinde sayılan kişilerin kendileri,”

“h) Muhtarlardan 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalılığı olanların il özel idareleri veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları,”

MADDE 44- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 15- 442 sayılı Kanunun 74 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince güvenlik korucusu olarak görevlendirilenler, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır ve haklarında uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası hükümleri uygulanır.

Güvenlik korucusu olarak göreve başlayanlar ile görevleri sona erenlerin sigortalı işe giriş ve sigortalı işten ayrılış bildirimleri, çalışmaya başladıkları tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili valiliklerce verilir. Bunların prime esas günlük kazançları bu Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırındadır. İlgili primlerin sigortalı ve işveren hissesinin tamamı valiliklerce ödenir.

Güvenlik korucularının veya valiliğin talebi üzerine Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu, çalışma gücünün en az %60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybettiği Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen güvenlik korucuları malûl sayılır.

Güvenlik korucusu olarak görev yapmakta iken 55 yaşını dolduranlardan en az 15 yıl bu görevde bulunmuş olanlara yaşlılık aylığı bağlanır. Bu fıkra kapsamında yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için ayrıca terör suçlarından hüküm giymemiş olmak şarttır. Hüküm giymeden önce aylık bağlanmış olması halinde ise bağlanan aylık kesilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla güvenlik korucusu olarak görevde bulunanların valiliklerin talebi üzerine güvenlik korucusu olarak geçen ve bu maddenin

yürürlüğe girdiği tarihten önce uzun vadeli sigorta kollarına tabi olmadığı süreleri için müracaat tarihinde geçerli olan prime esas kazanç alt sınırı ve %32.5 oranı üzerinden hesaplanacak prim tutarları, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde valiliklerce ödenir. Bu süre içinde sigorta primlerinin ödenmemesi halinde bu Kanunun 89 uncu maddesi hükümleri uygulanarak primler tahsil olunur.

Bu maddenin yürürlük tarihinden önce görevi sona erenler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanun kapsamında emekli, yaşlılık veya malûllük aylığı ya da 442 sayılı Kanunun mülga ek 16 ncı maddesi veya 2330 sayılı Kanun kapsamında aylık bağlanmış olanlar hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

Bu madde kapsamındaki sigortalılarla ilgili olarak bu maddede aksine hüküm bulunmaması kaydıyla bu Kanunun ilgili hükümleri uygulanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Kurum yetkilidir.”

MADDE 45- 5510 sayılı Kanunun geçici 16 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendinde belirtilenler için 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (ı) bendi ile 80 inci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen “otuz” ibaresi, bu maddenin yürürlüğe girdiği yıl için “onbeş” olarak uygulanır ve prime esas günlük kazancın otuz katını geçmemek üzere takip eden her yıl için bir puan artırılır.”

MADDE 46- 5510 sayılı Kanunun geçici 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “Türk Silâhlı Kuvvetleri” ibaresi “Türk Silâhlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 47- 5510 sayılı Kanunun geçici 21 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Medya Hizmet Sağlayıcılarla İlgili Düzenlemeler

MADDE 48- 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunun 2 ncı maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesine “üçüncü” ibaresinden sonra “ve dördüncü” ibaresi ile maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Türkiye’ye ait uydular üzerinden Türkçe olarak Türkiye’ye yönelik yayın yapan veya yayın dili Türkçe olmamakla birlikte Türkiye’ye yönelik ticari iletişim yayınlarına yer veren yayın kuruluşları, bu maddenin diğer fıkralarına bakılmaksızın Türkiye Cumhuriyeti Devletinin yargı yetkisi altında kabul edilir. Bu kuruluşların da Türkiye Cumhuriyeti Devletinin yargı yetkisi altındaki kuruluşlar gibi Üst Kuruldan yayın lisansı alması zorunludur.”

MADDE 49- 6112 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “künye bilgilerini, iletişim adresini” ibaresi “künye, iletişim ve adres bilgileri ile kayıtlı elektronik posta adresini” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 50- 6112 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “koruyucu sembol kullanılmadan” ibaresi “koruyucu sembol kullanılsa dahi” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Radyo ve televizyon yayın hizmetlerinde, arkadaş bulma amacıyla kişilerin tanıştırıldığı ve/veya buluşturulduğu türden programlara, takviye edici gıdalar ve benzeri destekleyici ürünler de dâhil olmak üzere herhangi bir ürünün ilgili mevzuatına aykırı olarak sağlık beyanıyla satışına, pazarlanmasına ve/veya reklamına, sohbet, arkadaşlık ve eş bulma hatlarının ve hizmetlerinin tanıtımına yer verilemez. Katma değerli elektronik haberleşme hizmet numaraları, yerel aranır numaralar, benzeri özel içerikli hizmetlere ilişkin numaralar ile özel ücrete tabi diğer sabit ve mobil numaralar kullanılmak suretiyle, izleyici ve dinleyicileri yanıltıcı ve/veya haksız kazanca neden olacak şekilde yarışma, çekiliş, lotarya ve benzeri adlar altında ödül ve ikramiye taahhüt edilemez ve bu yöntemle ürün tanıtımı, satışı ve pazarlaması yapılamaz.”

MADDE 51- 6112 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin;

a) Birinci fıkrasında yer alan “(a), (b), (d), (g), (n), (s), (ş) ve (t) bentlerindeki yayın hizmeti ilkelerine” ibaresi “(a), (b), (d), (f), (g), (ğ), (h), (n), (ö), (s), (ş) ve (t) bentlerindeki yayın hizmeti ilkelerine ve aynı maddenin dördüncü fıkrasına” şeklinde değiştirilmiştir.

b) İkinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

“8 inci maddenin birinci fıkrasının diğer bentleri ile ikinci ve üçüncü fıkralarında ve bu Kanunun diğer maddelerinde belirlenen ilke, yükümlülük veya yasaklara aykırı yayın yapan ve/veya bu Kanun hükümleri kapsamında Üst Kurul tarafından belirlenen yükümlülüklerini yerine getirmeyen medya hizmet sağlayıcıya ihlalin ağırlığı, yayının ortamı ve alanı gözönünde bulundurularak, ihlalin tespit edildiği aydan bir önceki aydaki brüt ticari iletişim gelirinin yüzde birinden yüzde üçüne kadar idari para cezası verilir.”

c) Beşinci fıkrasında yer alan “ilkelerle” ibaresi “ilkelerle dördüncü fıkrasına” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“8 inci maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (d) bentleri dışındaki bentlerini, aynı maddenin ikinci fıkrasını ve bu Kanunun yayın hizmetlerinde ticari iletişimi düzenleyen hükümlerinden herhangi birini yaptırım kararının tebliğinden itibaren bir yıl içinde yirmiden fazla ihlal eden medya hizmet sağlayıcı kuruluşun yayını beş güne kadar durdurulur. Bir yıl içinde aynı ihlalin tekrarı halinde, medya hizmet sağlayıcı kuruluşun yayınının beş günden on güne kadar durdurulmasına; ihlalin ikinci tekrarı halinde ise yayın lisansının iptaline karar verilir. Programlarının yayını veya yayınları süreli durdurulan medya hizmet sağlayıcı kuruluşun yaptırım kararının tebliğine rağmen kararın gereklerine aykırı olarak yayınlarına devam etmesi halinde yayın lisansının iptaline karar verilir.”

ç) Altıncı fıkrasının birinci cümlesine “kaybedilmesi” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile 6 ncı maddenin beşinci fıkrasında düzenlenen yükümlülüğün yerine getirilmemesi” ibaresi eklenmiştir.

d) Sekizinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Üst Kurul; ihlalin ağırlığı, haksız ekonomik kazancın ve tekrarın varlığı ile son beş yılda uygulanan idarî yaptırımlar gözetilmek suretiyle ikinci fıkrada belirtilen her bir ihlal için bir defaya mahsus olmak üzere, idarî para cezası uygulamak yerine medya hizmet sağlayıcı kuruluşu uyaraabilir.”

e) Onuncu fıkrasının birinci cümlesine “uyarı” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve idarî yaptırım” ibaresi eklenmiş, aynı cümlede yer alan “elektronik posta adresine gönderilmek suretiyle” ibaresi “kayıtlı elektronik posta adresine” şeklinde ve bu fıkranın ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Üst Kurula bildirilen kayıtlı elektronik posta adresine tebligatın zorunlu bir sebeple yapılamaması halinde Üst Kurula bildirilen adrese yapılan bildirim tebligat yerine geçer.”

MADDE 52- 6112 sayılı Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasına (v) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve mevcut (y) bendi (z) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

“y) Yayın hizmetlerinde ailenin ve çocukların korunması ilkesini gözeterek, ailenin bütünlüğü ve sürekliliği ile çocuk ve gençlerin fiziksel, zihinsel ve ahlaki gelişimlerini destekleyecek nitelikteki aile ve çocuk dostu yapım ve dizileri, Üst Kurulca bir önceki yılda uygulanan idari para cezalarının yüzde yirmisini aşmamak kaydıyla, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile birlikte belirlenecek usul ve esaslara göre teşvik etmek.”

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

MADDE 53- 23/5/1928 tarihli ve 1322 sayılı Kanunların ve Nizamnamelerin Sureti Neşir ve İlanı ve Meriyet Tarihi Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- Resmi Gazete, basılı olarak ve internet ortamında yayımlanır. Resmi Gazetenin içeriği, düzeni, basımı, dağıtımı ve ilanlara ilişkin usul ve esaslar ile bu Kanunun uygulanmasına ilişkin diğer hususlar, Başbakanlık tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 54- 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 64 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Rektör, yıllık iznini ve yurtdışına çıkış için gerekli izni Yükseköğretim Kurulu Başkanından, diğer yöneticiler ise bir üst makamdan alırlar.”

MADDE 55- 2547 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 31- Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen yurtdışındaki yükseköğretim kurumları, enstitü ve merkezlerden mezun olanların eğitimlerine ilişkin olarak almış oldukları diploma ve derecelerin denklik işlemleri yapılmaz ve bu hususta başlamış olan işlemler tamamlanmaz.”

MADDE 56- 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa 61 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 61/A maddesi eklenmiştir.

“Gayrimenkul sertifikası

MADDE 61/A- (1) Gayrimenkul sertifikası, ihraççıların inşa edilecek veya edilmekte olan gayrimenkul projelerinin finansmanında kullanılmak üzere ihraç ettikleri, gayrimenkul projesinin belirli bağımsız bölümlerini veya bağımsız bölümlerin belirli bir alan birimini temsil eden nominal değeri eşit sermaye piyasası aracıdır. Gayrimenkul sertifikası ihracına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir. Kurulca belirlenen esaslara ihraççı bazında muafiyet verilebilir veya bu maddede öngörülen esaslardan farklı esaslar belirlenebilir.

(2) Gayrimenkul sertifikası itfa edilinceye kadar gayrimenkul sertifikası ihracı karşılığında elde edilen fon ile gayrimenkul sertifikasına konu bağımsız bölümler, ihraççının yönetiminin veya denetiminin kamu kurumlarına devredilmesi halinde dahi amacı dışında tasarruf edilemez, rehnedilemez, teminat gösterilemez, kamu alacaklarının tahsili amacı da dahil olmak üzere haczedilemez, iflas masasına dahil edilemez ve bunlar hakkında ihtiyati tedbir kararı verilemez.

(3) Gayrimenkul sertifikasının vadesi sonunda edimlerin yerine getirilememesi veya getirilemeyeceğinin anlaşılması durumunda, ihraççının gayrimenkul sertifikalarına ilişkin yükümlülükleri saklı kalmak kaydıyla, konuyu görüşmek üzere gayrimenkul sertifikası sahipleri toplantısı yapılır. Bu toplantıya ilişkin esaslar Kurulca belirlenir. Kurulca belirlenen esasların dışında kalan konularda 6102 sayılı Kanunun anonim şirketlerin genel kurul toplantılarına ilişkin hükümleri uygulanır.”

MADDE 57- 6362 sayılı Kanunun 99 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Kuruldan izin alınmaksızın kitle fonlama platformları aracılığıyla halktan para toplandığına veya Türkiye’de yerleşik kişilere yönelik olarak internet aracılığıyla yurt dışında kaldıraçlı işlem ve kaldıraçlı işlemlerle aynı hükümlere tabi olduğu belirlenen türev araç işlemleri yaptırıldığına ilişkin bilgi edinilmesi halinde, Kurulun başvurusu üzerine Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, ilgili internet sitesine erişimi engeller.”

MADDE 58- 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasına (c) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“(ç) Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi,”

MADDE 59- 6493 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasına “bankalar” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 60- 6493 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşu ile Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinin bu Kanun kapsamındaki denetimi Kurum tarafından yapılır.

MADDE 61- 6493 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi, bu Kanunun 14 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkrası ile 18 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrası hükümlerine tabi değildir. Bu Kanunun diğer hükümlerinin Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketine uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir. Kurul, bu Kanun kapsamında Kurumca yapılacak denetim sonucunda Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinin, bu Kanun kapsamındaki ödeme hizmeti sunma veya elektronik para ihraç etme faaliyetlerini geçici veya süresiz olarak durdurabilir.”

MADDE 62- 18/10/2016 tarihli ve 6749 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Bu maddede öngörülen usuller uyarınca, terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilerek idari işlem tesis edilmek suretiyle kamu görevinden çıkarılanların itirazları üzerine yapılacak değerlendirme sonucunda görevlerine iadesine ilişkin işlemler aynı usullerle yapılır. Bu kapsamda görevine iade edilenlere kamu görevinden çıkarıldıkları tarihten göreve başladıkları tarihe kadar geçen süreye tekabül eden mali ve sosyal hakları ödenir. Bu kişiler, kamu görevinden çıkarılmalarından dolayı herhangi bir tazminat talebinde bulunamaz. Bu personelin görevlerine iadesi, kamu görevinden çıkarıldıkları tarihte bulundukları yöneticilik görevi dışında öğrenim durumları ve kazanılmış hak aylık derecelerine uygun kadro ve pozisyonlara atanmak suretiyle de yerine getirilebilir.”

MADDE 63- 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 19 uncu maddesine üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve mevcut dördüncü fıkra yedinci fıkra olarak teselsül ettirilmiştir.

“(4) Üçüncü fıkra kapsamında gerçekleştirilen varlık ve malvarlığı değeri satışlarına bağlı olarak elde edilen gelirden borçlar ödendikten sonra kalan tutar, şirket işlerinde kullanılabilir. Üçüncü fıkra kapsamında gerçekleştirilen fesih ve tasfiye işlemleri sonunda borçlar ödendikten sonra kalan tutar, yargılamanın kesin hükümle sonuçlandırılmasına kadar bir kamu bankasında açılan hesapta nemalandırılır.

(5) Üçüncü fıkra kapsamında gerçekleştirilen satış ve tasfiye işlemlerinde azınlık hisselerinin sahiplerinin rızası aranmaz.

(6) Kayımlık görevi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından yürütülen şirketler, açtıkları davalarda harçtan muaftır.”

MADDE 64- 6758 sayılı Kanunun 45 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Sadece Emniyet Genel Müdürlüğü ile Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü” ibaresi “Emniyet Genel Müdürlüğü, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ile Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğü” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 65- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasında yer alan “, çeşitli statülerde istihdam edilen sözleşmeli personele,” ibaresi “3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca çalışan sözleşmeli personel ile çeşitli statülerde istihdam edilen sözleşmeli personele” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 66- Bu Kanunun;

a) 27 nci, 33 üncü, 34 üncü, 35 inci, 37 nci ve 46 ncı maddeleri 27/7/2016 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) 31 inci, 32 nci ve 39 uncu maddeleri 6/1/2017 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

c) 28 inci, 29 uncu, 36 ncı, 41 inci, 42 nci, 43 üncü, 45 nci ve 47 nci maddeleri yayım tarihini izleyen aybaşında,

ç) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

MADDE 67- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.”

(1) SAYILI CETVEL

KURUMU : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ	TOPLAM
EMH	Çarşı ve Mahalle Bekçisi	3-10	7000	7000

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Serruh KALELİ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL ve Yusuf Şevki HAKYEMEZ’in katılımlarıyla 28/3/2018 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Dava dilekçesi ve ekleri, Raportör Volkan HAS tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, dava konusu Kanun, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. Kanun'un Yok Hükmünde Olduğunun Tespiti Talebinin İncelenmesi

3. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu Kanun'un olağanüstü hâl kanun hükmünde kararnamesinin (OHAL KHK'sı) onaylanmasından ibaret olduğu, OHAL KHK'sı ile olağanüstü hâl ile ilgisi olmayan, olağanüstü hâlin gerekli kılmadığı konularda olağanüstü hâlin kapsamını ve süresini aşan düzenlemelerin öngörüldüğü, yürürlükteki kanunlarda genel ve sürekli nitelikte değişiklikler yapıldığı, olağanüstü hâl döneminde temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması veya durdurulması hâllerinin kanunla düzenlenmesi gerektiği hâlde OHAL KHK'sı ile hükme bağlandığı, bu nedenlerle Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kuruluna tanınan olağanüstü hâllerle ilgili ve sınırlı düzenleme yapma yetkisinin aşıldığı ve yasama yetkisinin gasbedildiği, OHAL KHK'sında yer alan hükümlerin tamamının Bakanlar Kurulu üyelerince okunmadan ve söz konusu düzenlemelerin hazırlanmasından önce imzalandığı, bu itibarla Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulunun iradesinin oluşmadığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün (İçtüzük) öngördüğü otuz günlük süre içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Genel Kurulunda görüşülmemesi sebebiyle OHAL KHK'sının bu niteliğini yitirdiği, anılan süreden sonra görüşülüp karara bağlanmasının ise niteliğini kaybetmiş olan OHAL KHK'sını geçerli hâle getirmeyeceği, OHAL KHK'sının Meclis kararı ile onaylanması gerekirken kanunla onaylanmasının yasama yetkisinin gaspı sonucunu doğurduğu belirtilerek Kanun'un Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 6., 7., 11. ve 121. maddelerine aykırı olduğu ve öncelikle yokluğunun tespitine karar verilmesi gerektiği ileri sürülmüştür.

4. Anayasa'nın 87. maddesinde kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak TBMM'nin görev ve yetkileri arasında sayılmış; 89. maddesinde de Cumhurbaşkanının TBMM'ce kabul edilen kanunları onbeş gün içinde yayımlayacağı, yayımlanmasını uygun bulmadığı kanunları ise bir daha görüşülmek üzere aynı süre içinde TBMM'ye geri göndereceği belirtilmiştir.

5. Kanun tasarı ve tekliflerinin TBMM'de görüşülerek kabul edilmesi, söz konusu tasarı veya teklifin kanunlaşması sonucunu doğurmakta; bir başka deyişle TBMM'nin tasarı ve teklifin kabulü yönündeki iradesi, kanunun varlık kazanması için gerekli ve yeterli bulunmaktadır. Cumhurbaşkanının bir kanunu yayımlaması, TBMM'nin bu yöndeki kabulü ile vücut bulan kanuna yeniden varlık sağlamadığı gibi bir daha görüşülmek üzere TBMM'ye geri göndermesi de kanunun varlığını ortadan kaldırmamaktadır. Belirtilen nedenle Cumhurbaşkanının kanunu yayımlama iradesi ve kanunun Resmî Gazete'de yayımlanması, kanunun aleniyet kazanması ve yürürlüğe girmesi bakımından önem taşımaktadır.

6. Bir normun yokluğu, hukuk dünyasında hiç doğmamış olduğunun ifadesidir. Normun varlığı ise, o normun yürürlüğe girmesine ve uygulanmasına bağlı bulunmamaktadır. *Varlık, yürürlük ve uygulanma* kavramları birbirinden farklı olup *varlık*, bir normun hukuk âleminde vücut bulmasını ifade etmektedir. Kanunlar bakımından yokluk, parlamento iradesinin bulunmaması gibi durumlarda, başka bir ifadeyle bir normun varlığının zorunlu koşulları bulunmadığı takdirde söz konusu olabilecektir.

7. Yokluktan farklı olan hukuka aykırılık hâli ise hukuk âleminde var olan normun, hukukun öngördüğü usul ve esaslar çerçevesinde çıkarılmaması anlamını taşımaktadır. Hukuka aykırılık hâli ne kadar ağır ve açık olursa olsun bir normun hukuka aykırı olması, zorunlu

koşullarının bulunması suretiyle var olan o normun yokluğu sonucunu doğurmaz. Bu nedenle kanunların veya kanun hükümlerinin Anayasa'ya uygunluk denetimi kapsamında incelenmesi gereken hususlarda Anayasa'ya aykırılığının tespiti, ilgili kanun veya kanun hükümlerinin yokluğunu değil iptalini gerekli kılar.

8. Dava dilekçesinde Kanun'un Anayasa'ya aykırılığı yolunda ileri sürülen hususlar ile Kanun'da yer alan düzenlemelerin niteliği, Kanun'un varlık kazanmasını imkânsız kılan hâller kapsamına girmediğinden, söz konusu kuralların Anayasa'ya uygunluk denetimi kapsamında incelenmesini ve bu inceleme neticesinde varılacak sonuca göre ilgili kuralın iptalini ya da iptal talebinin reddini gerekli kılmaktadır.

9. Açıklanan nedenlerle Kanun'un yok hükmünde olduğunun tespiti talebinin reddi gerekir.

Zühtü ARSLAN, Kadir ÖZKAYA ve Yusuf Şevki HAKYEMEZ bu sonuca farklı gerekçeyle katılmışlardır.

B. Kanun'un Şekil Bakımından Anayasa'ya Aykırı Olduğu Gerekçesiyle İptali Talebinin İncelenmesi

10. Dava dilekçesinde özetle; OHAL KHK'larının TBMM'de görüşülmesi için İçtüzük'te öngörülen otuz günlük sürenin bitiminin ardından dava konusu Kanun'a dayanak teşkil eden OHAL KHK'sının TBMM'ce kabul edilmesinin eylemli İçtüzük değişikliği niteliğinde olduğu ve İçtüzük'ün değiştirilmesine ilişkin Anayasa ve İçtüzük'te yer alan usul hükümlerine uyulmadığı, öte yandan Kanun'un doğrudan uygulanabilir şekildeki Anayasa hükümlerine aykırı düzenlemeler içermesi nedeniyle maddi anlamda Anayasa değişikliği niteliğinde olduğu ve Anayasa değişiklikleri için özel olarak Anayasa'da öngörülmüş teklif ve oylama çoğunluğu ile iki kez görüşme koşullarının yerine getirilmediği belirtilerek Kanun'un şekil bakımından Anayasa'ya aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

11. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesi uyarınca Kanun ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 148. maddesi yönünden de incelenmiştir.

12. Kanunların esas bakımından Anayasa'ya uygunluk denetimi; kanunun içeriği, bir başka ifadeyle kanunun maddi hukuk dünyasında yarattığı değişiklik bakımından Anayasa'ya uygun olup olmadığını ifade etmektedir. Şekil bakımından uygunluk ise teklif ve tasarıların kanunlaşabilmesi için, diğer bir anlatımla maddi olarak varlık kazanabilmesi için Anayasa'da öngörülen usullere uyulup uyulmadığının denetimini ifade etmektedir.

13. Anayasa'nın 148. maddesinin ikinci fıkrasında, kanunların şekil bakımından denetlenmesinin son oylamanın öngörülen çoğunlukla yapılıp yapılmadığı hususu ile sınırlı olduğu hükme bağlanmıştır.

14. Anayasa'nın 148. maddesinin gerekçesinde de Genel Kurul tarafından yapılan son oylamadan önce vücut bulan şekil bozukluklarını Genel Kurulun bildiği veya bilmesi gerektiğinin varsayıldığı belirtilerek son oylamadan önce yapılan şekil bozukluklarının iptale neden olamayacağı ifade edilmiş ve *"Genel Kurulun oylama yapıp kanunu kabul etmesi, şekil bozukluğunu, o kanunu kabul etmemek için yeterli neden saymadığı yolunda bir irade tecellisidir. En büyük organ genel kuruldur. Onun iradesi hilafına bir sonuç çıkarmak hukukun*

ana esaslarına aykırı düşer. Bu nedenle son oylamadan önceki şekil bozuklukları, iptal sebebi sayılmamıştır.” denilmiştir.

15. Anayasa'nın 148. maddesinin açık hükmü ve gerekçesi karşısında kanunların şekil bakımından denetiminde, son oylamanın öngörülen çoğunlukla yapılıp yapılmadığından başka bir hususun esas alınmasına ve bu suretle kanunların şekil bakımından denetimlerinin yapılabilmesine imkân bulunmamaktadır.

16. Anayasa'nın “Toplantı ve karar yeter sayısı” başlıklı 96. maddesinde “Türkiye Büyük Millet Meclisi, yapacağı seçimler dahil bütün işlerinde üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasada başkaca bir hüküm yoksa toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir; ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.” denilmektedir. Bu çerçevede TBMM'nin bütün işlerinde üye tamsayısının en az üçte biri olan 184 milletvekiliyle toplanması, toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla karar vermesi ve karar yeter sayısının hiçbir şekilde üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlası olan 139 milletvekilinden az olmaması gerekmektedir.

17. Kanun'un görüşülmesine ilişkin TBMM Genel Kurul tutanaklarının incelenmesinden KHK'nın tümü üzerindeki oylamanın açık oylama yöntemiyle yapıldığı ve kullanılan 237 oyun 217'sinin kabul, 20'sinin ret olduğu ve son oylamanın Anayasa'nın 96. maddesinde öngörülen çoğunlukla yapıldığı anlaşıldığından Anayasa'nın 148. maddesine aykırılık bulunmamaktadır.

18. Öte yandan dava dilekçesinde yer alan diğer Anayasa'ya aykırılık iddialarının Kanun'un şekil bakımından denetimini gerektirmesi, bu denetimin ise son oylamanın öngörülen çoğunlukla yapılıp yapılmadığı hususuyla sınırlı olması nedeniyle söz konusu aykırılık iddialarının incelenmesi Anayasa Mahkemesinin denetim yetkisi kapsamı dışında kalmaktadır.

19. Açıklanan nedenlerle son oylamasının Anayasa'da öngörülen çoğunlukla yapıldığı açık olan Kanun, Anayasa'nın 148. maddesine aykırı değildir. Şekil bakımından iptal talebinin reddi gerekir.

IV. HÜKÜM

1/2/2018 tarihli ve 7077 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un;

A. Yok hükmünde olduğunun tespiti talebinin REDDİNE,

B. Şekil bakımından Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE,

31/5/2018 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Serruh KALELİ

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Muammer TOPAL

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye

Kadir ÖZKAYA

Üye

Rıdvan GÜLEÇ

Üye

Recai AKYEL

Üye

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

FARKLI GEREKÇE

Dava konusu Kanun'un yok hükmünde olduğunun tespiti yönündeki talebin reddine ilişkin karara, Anayasa Mahkemesinin 31/5/2018 tarihli ve E.2018/42, K.2018/48 sayılı kararına yazdığım farklı gerekçeyle katılıyorum.

Esas Sayısı : 2018/43
Karar Sayısı : 2018/49

Başkan

Zühtü ARSLAN

FARKLI GEREKÇE

Mahkememiz çoğunluğu, dava dilekçesinde ileri sürülen hususların “Kanun’un varlık kazanmasını imkânsız kılan hâller kapsamına girmediğinden” yok hükmünde olduğunun tespiti yönündeki talebin reddine karar vermiştir.

Çoğunluğun red sonucuna, Anayasa Mahkemesinin 31/5/2018 tarihli ve E.2018/42, K.2018/48 sayılı kararına Başkan Zühtü ARSLAN’ın yazdığı farklı gerekçeyle katılıyoruz.

Üye

Kadir ÖZKAYA

Üye

Yusuf Şevki HAKYEMEZ